

CSYSTEMS™

PROGRAMSKI PAKET ZA KNJIGOVODSTVO

COBA Systems

**PROGRAMSKI PAKET ZA
KNJIGOVODSTVO**

**KNJIGOVODSTVO
GRAĐEVINARSTVA
(SMERNICE)**

07.02.2016

GRAĐEVINARSTVO I NAČIN RADA U KNJIGOVODSTVU

Građevinska firma može da posluje na dva načina:

Način A.

Građevinska firma je i Investitor i Izvođač građevinskih radova

Način B.

Građevinska firma je Izvođač građevinskih radova za nekog Investitora

Način A.

Građevinska firma je i Investitor i Izvođač građevinskih radova

Ovo je klasičan vid proizvodnje, gde građevinska firma kao proizvodna firma ima objekat magacina materijala i repromaterijala, objekat proizvodnog pogona - odnosno Gradilište, i fiktivni objekat magacina gotovih proizvoda (poljana) u kome se nalaze realni gotovi proizvodi: Zgrada, stan, garaža, lokal, i drugi objekti.

U programu CSYSTEMS za ovo knjigovodstvo formiraju se objekti:

- 1. magacin repromaterijala i materijala 01**
- 2. Gradilište 02**
- 3. Gradilište 03**
- 4. Gradilište 04...**
- 5. Magacin gotovih proizvoda 05**

U magacin materijala 01 nabavlja se, putem Faktura dobavljača i Prijemnica materijala, i uvodi se sav potreban materijal i repromaterijal po nabavnoj ceni, a za sva Gradilišta.

Iz magacina materijala izdaje se Izdatnicama materijala u proizvodnju materijal na bilo koje od Gradilišta, po prosečnoj nabavnoj ceni materijala. Uz to se može svaki materijal označiti za koji se to proizvod (tačno mesto troška) izdaje taj materijal.

Na gradilište se prima materijal i repromaterijal po prosečnoj nabavnoj ceni i vrednosti i tu se evidentira i prati utrošak materijala po Gradilištu, a može se izračunavati i utrošak materijala po proizvodu koji se gradi na tom Gradilištu.

U magacin gotovih proizvoda primaju se putem Prijemnice gotovih proizvoda završeni proizvodi sa svakog od Gradilišta, po planskoj ceni i vrednosti proizvoda (zgrada, stan,

lokal, garaža...). Može se, u slučaju potrebe, za svako gradilište (proizvodni pogon) formirati poseban magacin gotovih proizvoda.

Gotovi proizvodi se prodaju Kupcu Fakturom gotovih proizvoda iz magacina gotovih proizvoda. Automatskim kontiranjem i knjiženjem ove fakture skidaju se zalihe gotovih proizvoda iz magacina po planskoj ceni i vrednosti, a u finansijskom knjigovodstvu realizuje se prihod od prodaje po prodajnoj ceni i vrednosti. **Sve do obračuna proizvodnje ne zna se da li je realizovani prihod od prodaje jednog gotovog proizvoda veći ili manji od stvarne proizvodne cene koštanja tog proizvoda, odnosno da li je firma na dobitku ili na gubitku sa tim proizvodom.**

Na kraju poslovne godine građevinska firma najčešće uvek ima neutrošene zalihe materijala, i nezavršene objekte odnosno gotove proizvode, pa mora da radi Obračun Proizvodnje:

OBRACUN TROŠKOVA PROIZVODNJE 9690
OBRACUN ZALIHA PROIZVODNJE 6300
CENU KOŠTANJA PROIZVODNJE
STVARNU CENU KOŠTANJA PROIZVODA
ODSTUPANJE OD CENE KOŠTANJA PROIZVODA

Način B.

Građevinska firma je Izvođač građevinskih radova za nekog Investitora

B.1. Izvođač izvodi radove sa svojim materijalom i repromaterijalom

Ovo je vid pružanja proizvodnih usluga Investitoru, gde firma Izvođač radova ima objekat magacina materijala i repromaterijala i objekat proizvodnog pogona - odnosno Gradilište, a nema objekat magacina gotovih proizvoda i nema gotove proizvode: Zgrada, stan, garaža, lokal, i drugi objekti, jer su to gotovi proizvodi koji pripadaju Investitoru. Izvođač ima objekat za prodaju građevinskih usluga, na primer: Građevinske usluge.

U programu CSYSTEMS za ovo knjigovodstvo formiraju se objekti:

- 1. magacin repromaterijala i materijala 01**
- 2. Gradilište 02**
- 3. Gradilište 03**
- 4. Gradilište 04...**
- 5 Građevinske usluge 05**

U magacin materijala 01 nabavlja se, putem Faktura dobavljača i Prijemnica materijala, i uvodi se sav potreban materijal i repromaterijal po nabavnoj ceni, a za sva Gradilišta.

Iz magacina materijala izdaje se Izdatnicama materijala u proizvodnju materijal na bilo koje od Gradilišta, po prosečnoj nabavnoj ceni materijala. Uz to se može svaki materijal označiti za koji se to proizvod (tačno mesto troška) izdaje taj materijal.

Na gradilište se prima materijal i repromaterijal po prosečnoj nabavnoj ceni i vrednosti i tu se evidentira i prati utrošak materijala po Gradilištu, a može se izračunavati i utrošak materijala po proizvodu koji se gradi na tom Gradilištu.

Izvođač ima sa Investitorom ugovorenu cenu posla. On za taj posao izdaje svoj materijal na Gradilište i svojim radom gradi objekat. Utrošak materijala i rada u toku gradnje biće realni trošak Izvođača, koji ne utiče na ugovorenu cenu posla odnosno prihod od posla koji će Izvođač ostvariti završetkom tog posla. Zarada ili gubitak Izvođača zavisice od postojećeg ugovora odnosno od ugovorene cene posla.

Izvođač u ovom slučaju, a knjigovodstveno gledano, prodaje Investitoru svoju uslugu sa svojim materijalom i to po unapred ugovorenoj ceni. Takođe može se još reći da mu prodaje gotov građevinski objekat koji je ugovoren za fiksnu cenu. Ali knjigovodstveno Izvođač ne fakturiše gotov građevinski objekat pa ova kvalifikacija ne stoji. Izvođač fakturiše, prema prihvaćenim građevinskim situacijama izvedenih radova, izvršene radove sa utrošenim materijalom. To fakturisanje obavlja periodično (mesečno) u iznosima koji odgovaraju količini izvršenih radova, sve do punog završetka građevinskog objekta. Završeni građevinski objekat je vlasništvo Investitora.

kako se to izvodi iz programa:

- U magacin materijala 01 prima se materijal i repromaterijal prijemnicom i izdaje se na Gradilišta 02, 03, 04... izdatnicom i tu se završava krug nabavke i utroška materijala za magacin 01.

- Po ispostavljenim situacijama, prihvaćenim od strane Investitora, Izvođač fakturiše uslugu izvođenja građevinskih radova Fakturom usluga iz objekta 05. Automatskim kontiranjem i knjiženjem te fakture evidentira prihod od ugovorenog posla, odnosno prihod od građevinskih usluga. Cena ove građevinske usluge propisana je ugovorom između Investitora i Izvođača.

U ovom slučaju, ako Izvođač nije fakturisao ceo urađeni godišnji posao zaključno sa 31.12. poslovne godine, tada će raditi obračun proizvodnje jer ima troškove a nema prihode. Dakle, ima troškove: materijala, amortizacije, zarada, i drugih a nema njihovo pokriće - nisu mu plaćeni. U ovom slučaju najčešće se radi samo deo obračuna proizvodnje, odnosno OBRAČUN TROŠKOVA PROIZVODNJE 9690

B.1.1. Izvođač je trgovac a Investitor je kupac

Kod manjih Izvođača građevinskih radova, može se ceo posao jako uprostiti. Naši Građevinski preduzimači koriste inventivan, a zakonski dozvoljen, metod za izbegavanje bilo kakvih obračuna proizvodnje i sličnih njima nerazumljivih stvari.:

- Nabavljaju materijal i repromaterijal kao robu u maloprodajni objekat firme, u na primer **prodavnicu 06**, iz koje ga mogu da prodaju i firmama i građanima,
- Sa Investitorom ugovaraju samo Građevinsku uslugu (građevinske radove) koju mu prodaju posebnom fakturom za usluge iz **objekta 05**,
- Investitoru posebnom fakturom za trgovačku robu iz **objekta 06** prodaju potreban materijal za ugovorene građevinske radove.

Kao što se vidi ovde nema pomena o proizvodnji i obračunu proizvodnje. Ovde se radi o prodaji robe i usluga od strane trgovca-Izvođača njegovom kupcu-Investitoru.

B.2. Izvođač izvodi radove sa Investitorovim materijalom i repromaterijalom

Ovo je vid pružanja proizvodnih usluga Investitoru, gde je firma Izvođač radova samo uslužna firma i ima objekat za prodaju usluga, na primer: **Građevinske usluge 01**.

U programu CSYSTEMS za ovo knjigovodstvo formira se objekat:

1. Građevinske usluge 01

Iz ovog objekta, na osnovu ispostavljenih mesečnih građevinskih situacija, Izvođač vrši fakturisanje izvršenih građevinskih radova (građevinskih usluga) Investitoru, izradom Fakture za usluge. Ovo radi sve do završetka građevinskih radova, odnosno građevinskog objekta. Cene ovih usluga su fiksirane ugovorom između Investitora i Izvođača kojim je fiksirana cena celog građevinskog posla.

Automatskim kontiranjem i knjiženjem ove fakture Izvođač ostvaruje Prihod od usluga. Troškovi amortizacije mašina, zarada (plata), i ostali, predstavljaju rashod.

Ovde, ako izvođač nije zaključno sa 31.12. poslovne godine fakturisao sve izvedene radove do tog momenta, mora da uradi skraćeni obračun troškova proizvodnje jer ima troškove a nema prihode.

ZAKLJUČAK

U principu, vođenje knjigovodstva u građevinarstvu je mnogo prostiji i lakši posao nego vođenje knjigovodstva u maloprodaji ili veleprodaji, komisijama i slično. Jednom mesečno jedna faktura. Jednom mesečno ili još ređe, nabavka materijala. Najviše 10 do 20 vrsta proizvoda. I tako dalje.

Šta je ovde najveći problem:

Utvrdjivanje troškova po stavrnom nosiocu troška - po proizvodu (zgrada, stan, lokal...) a isto tako i po Gradilištu.

- često su poznati su troškovi za materijal (utrošak materijala)
- uvek su poznati su troškovi za podizvođače (troškovi proizvodnih usluga)
- najčešće nisu poznati troškovi za plate (jer to skoro niko ne vodi po gradilištima)
- najčešće nisu poznati troškovi za amortizaciju (jer to skoro niko ne vodi po gradilištima)

Ali ovo nije stvar nedostatka knjigovodstva i knjigovodstvenog programa ili stvar nemogućnosti utvrđivanja ovih troškova. To je stvar poslovne politike građevinske firme i njene procene da li joj ti podaci trebaju ili joj ne trebaju. Najčešće procene su da ne trebaju, jer vlasnicima ničemu ne služe i ne vide njihovu potrebu.

Knjigovodstveni programski paket CSYSTEMS sa programom za knjigovodstvo proizvodnje, podržava oba opisana načina rada: i način A i način B. sa modalitetima.